

**Đền hại cho dân
không thể nào lợi
cho nước được.**

CHIẾN TRANH A-Y

<http://www.ingenta.com>

h trong các tỉnh, và các trường công
Thượng thư bộ Học đi đóng cửa
trường công nghệ và các học viện
31 December. Một người bị thương
thời cứu. 18 người khác bệnh tật và
y sinh.

đi thăm các nhà báo và tổ bộ
nghị, thực hiện hai xương được
bởi 7 nhà báo, vì ông nói người
đi tìm cái di tích này lên xê

Ngày hôm sau, người giữ lao trở vào, và hỏi :

Hôm nay, chắc anh khôn hơn hôm qua chút đỉnh.

Đặng-Thế không trả lời.

— Hầy có một tí cặn dăm với ! Anh có muốn cái gì mà tôi có thể cho anh được không ? Nói nghe.

— Tôi muốn nói với quan Giám-đốc.

— Ấy, tôi đã nói với anh rằng việc ấy không thể nào được rồi mà !

— Vì sao lại không được ?

— Vì theo luật nhà lao, không bao giờ một người tù phạm được hỏi đến quan Giám-đốc.

— Vậy thì ở đây cho phép những gì ?

— Ăn uống ngon một chút, nhưng phải trả tiền, đi dạo, và thỉnh thoảng cũng được đọc sách.

— Tôi không cần đọc sách, không muốn đi dạo, và đồ ăn của tôi thế cũng là được rồi ; tôi chỉ muốn có một việc, là gặp quan Giám-đốc.

— Nếu anh cứ lặp đi lặp lại hoài câu ấy, thì tôi sẽ không đem bánh dăm cho anh ăn, tôi nói cho anh biết.

— Nếu không đem cho tôi ăn thì tôi chết đói chờ chuyện gì.

Giọng nói của Đặng-Thế tỏ rằng chàng muốn chết. Đặng-Thế cũng như các tù phạm khác, mỗi ngày làm lợi cho người giữ lao mười xu, nếu chàng chết thì thất lợi cho anh ta, nên anh ta liền hạ giọng :

— Anh hãy nghe tôi đây, nếu anh muốn đó không thể nào được ; đừng có xin nữa đồng lời ; vì chưa có khi nào thấy vì một người phạm xin mà quan Giám-đốc vào lao bao giờ. Nhưng thế này thì hay hơn : anh ăn ở cho tử tế, người ta cho phép đi dạo, rồi một ngày kia, trong khi anh đi dạo may gặp quan Giám-đốc đi ngang qua, anh muốn hỏi gì thì hỏi, ngài có trả lời hay không, tùy ý ngài.

Đặng-Thế nói :

— Nhưng, tôi phải chờ cái may mắn ấy bao lâu nữa ?

BA TƯỚC MÔNG = THẾ = TÔN

(LE COMTE DE MONTE-CRISTO)

PHÁP - QUỐC LỊCH - SỬ TIỂU - THUYẾT

Tác - giả : Alexandre Dumas

— 18

Dịch - giả : Nam-Son

— Biết chừng đâu ! một tháng, ba tháng, sáu tháng, một năm cũng nên.

— Lâu quá, tôi muốn gặp ngài ngay bây giờ.

— Không cần tư tưởng hoài chuyện không thể được, không khéo trong 15 ngày anh liền mất đi giờ.

— Anh tưởng thế sao ?

— Thiệt đó ! bệnh điên thường khởi đầu như thế, ngay ở đây cũng thấy cái gương ấy rồi : Kia, ông cố đạo trước đây cũng bị giam trong này, ông cứ nói hoài chuyện chịu cho quan Giám-đốc một triệu bạc để ngài thả ông ra, mà sau ông điên thật đó kia !

— Ông ấy ra khỏi phòng này đã bao lâu rồi ?

— Hai năm.

— Được tha ?

— Không, bị bỏ ngục tới.

— Này, anh nghe đây, tôi không phải một viên cố đạo, tôi không điên ; sau này tôi có điên hay không, thì không biết, chờ bây giờ tôi thật không điên : tôi nhờ anh một việc, anh giúp được, thì lợi lớn cho anh nữa.

— Việc gì ?

— Tôi không bừa những đến một triệu, vì tôi không có mà đưa cho anh, nhưng tôi xin chịu cho anh trăm đồng vàng, nếu khi nào anh đi Matsuy, anh chịu khó vào làng Cát-lân hỏi người thiếu-nữ tên là Mai-thiết-Thanh mà đưa giúp cái thư cho tôi, không đến một cái thư, chỉ hai giọng chữ thôi.

— Nếu tôi đem cái thư ấy cho anh, mà người ta biết được thì tôi mất chỗ làm, mỗi năm được một nghìn đồng, chờ phải ít dăm, đó còn

chưa nói đến tiền lợi ở ngoài và ăn uống nữa. Tôi có đại gì mà ham ba trăm đồng để mất cả nghìn.

Đặng-Thế nói :

— Vậy thì, anh hãy nghe mà nhớ kỹ điều này, nếu anh không chịu đem hai giọng chữ của tôi cho Mai-thiết-Thanh, thì tôi nói trước cho anh biết mà giữ hồn, một ngày kia tôi sẽ núp sau cánh cửa phòng này, chờ anh lộ diện vào thì khò áo ngay.

Người giữ lao lui mấy bước, đứng giữ thế thủ, rồi la lên :

— Chà ngẫm / chà ngẫm : anh này rõ điên ; ông cố đạo cũng khởi sự như anh thế ; thế nào trong ba ngày nữa anh cũng điên thiệt cho mà coi. May ở thành trì Đíp đây không thiếu phòng kín.

— Đặng-Thế cầm cái ghế ngồi quay chung quanh đầu chàng.

— Thôi được, thôi được, anh đừng muốn, thì tôi sẽ đi báo với quan Giám-đốc.

Đặng-Thế nói :

— Đi mau đi ! vừa đặt cái ghế xuống là leo lên ngồi, đầu vầu cái, mắt vầu đục như điên thật.

Người giữ lao ra một hồi, rồi trở vào, với bốn người lính và một người cai.

Theo lệnh quan Giám-đốc, hãy đem tên phạm này xuống tầng dưới. Viên cai hỏi :

— Vậy thì đưa vào phòng kín à ?

— Đưa vào phòng kín ; phải để bọn điên ở với bọn điên.

Bốn người lính tóm lấy Đặng-Thế, Đặng-Thế sức yếu cúi đầu đi theo mà không chống cự.

Người ta giắt chàng xuống 10 cấp, mở cửa một phòng kín, chàng bước ngay vào, miệng lầm bầm :

— Nó nói phải, phải để bọn điên ở với bọn điên.

Cửa đóng lại, Đặng-Thế đi thẳng tới, giằng thẳng hai bàn tay khi đụng nhăm bức tường, chàng đợi đứng lại, ngồi im trong góc ; mắt chàng đã quen nhìn tối nên lần lần chàng thấy đồ đạc đồ trong phòng.

Người giữ lao nói có lẽ còn tý nữa là Đặng-Thế điên thật.

IX

Chiều ngày đám hỏi

Như đã nói trước kia, Vinh-Pho ở tòa án ra đi về đường Gô-râng-cua ; khi ông đến nhà bà Thanh-mây-Làng thì khách mời đã vào phòng khách mà uống cà-phê cả.

Thu-Nhi trông đợi ông ta đã đành, mà toàn cái xã-hội con con ấy cũng trông đợi ông ta. Vì thế nên khi ông ta vừa bước chân vào, ai nấy đều vỗ tay chào mừng.

Một người la lớn lên :

— Chào ông chặt đầu người ta, chào ông trụ cột nhà.

Việc gì vậy ? nói nghe thử !

Một người khác hỏi :

— Sao ? chúng ta có khổ phải trải qua một chế độ không bố khác nữa không ?

Một người thứ ba nối theo :

— Con ác thú ở Cột-xơ lại ra khỏi hang của nó phải không ?

Vinh-Pho vừa bước lại gần ông, bà gia tương lai của ông mà nói :

— Thưa bà hân-tước, tôi đến xin bà tha lỗi cho, vì tôi buộc phải vắng mặt. . . Thưa ông hân-tước, tôi có thể được cái hân hạnh nói chuyện riêng với hân-tước trong giây phút không ?

Bà hân-tước vừa nhìn cái mặt có

bơi bướu của Vinh-Pho vừa nói :

— À, vậy thì nghiêm trọng thật hay sao ?

— Dạ, nghiêm trọng lắm cho nên tôi phải từ giả bà trong ít ngày.

Thu-Nhi nghe cái tin không ngờ ấy, hồi giọng rất cảm động :

— Anh đi sao anh ?

Vinh-Pho trả lời :

— Phải, phải đi.

Bà hân-tước hỏi :

— Đi đâu ?

— Thưa bà, đó là điều bí mật của tòa án, nhưng ở đây ai có nhãn gởi gì về Ba-lê, thì có một người bạn của tôi sẽ lãnh làm giúp cho, anh ấy sẽ khởi hành chiều hôm nay.

Ái nấy đều nhia mặt nhau.

Ông hân-tước hỏi Vinh-Pho :

— Ông muốn nói chuyện riêng với tôi phải không ?

— Dạ, xin mời vào bàn giấy của hân-tước có lẽ cũng được.

Ông hân-tước đứng dậy bắt tay Vinh-Pho, giã ra.

Ông hân-tước vừa bước vào phòng, thì hỏi ngay :

— Việc gì vậy ? việc gì nói mau nghe thử.

— Việc mà tôi tưởng là nghiêm trọng lắm, và buộc tôi phải đi Ba-lê, đi ngay bây giờ. Xin lỗi hân-tước, tôi hỏi một điều có lẽ quá bạo : hân-tước có công trái không ?

— Bao nhiêu của cải của tôi đều đặt vào công trái cả : gần bảy trăm nghìn phật-lăng thì phải.

— Vậy, thưa hân-tước, xin hân-tước phải bán đi, không thì e suy sụp mất.

— Nhưng ở đây làm sao mà bán ?

— Hân-tước, chứ có người coi, việc đổi chác ở Ba-lê chờ ?

— Phải.

— Vậy hân-tước cho tôi một bức thư cho người ấy, bảo bán liền, đừng để trễ một phút, đừng để trễ một giây ; tôi còn sợ tôi đến trễ nữa kia.

Hân-tước nói :

— Quái quái chưa, đừng bỏ mất thời giờ.

Nói, đoạn ông lại bàn, viết ngay cho người coi việc đổi chác của ông một bức thư bảo bán hết bao nhiêu giấy công-trái của ông, giá gì cũng bán.

— Bây giờ tôi có được cái thư này, Vinh-Pho vừa nói vừa bỏ thư vào ví da một cách rất cẩn mật ; tôi cần phải có một cái nữa.

— Cho ai ?

— Cho Đức Vua.

— Cho Đức Vua ?

— Dạ.

— Mà tôi dẫu dám viết thư cho đức Vua !

Vậy nên tôi không xin ông bức thư ấy, tôi chỉ nhờ ông làm ơn nói với ông Sang-vi-ơ viết cho tôi, để tôi có thể vào gần Đức Vua mà không phải có thư xin yết kiến làm mất hết thì giờ quí báu.

— Anh có quen với quan thượng-án mà ! nhờ quan ấy làm môi giới cho, thì bất cứ ngày đêm anh có thể vào gần Đức Vua được chờ lại.

— Dạ, nhưng tôi gì mà phải chia với người khác cái công trạng của mình, thưa ông, quan chương-án sẽ đoạt hết cái lợi của tôi về việc này ; tôi có được dự, cũng chỉ đứng vào hàng thứ hai mà thôi. Tôi xin nói thiệt với ông, cái chức nghiệp của tôi, nếu tôi có đến diện Tuy-lờ-ri trước hết, thì mới vững bền được, vì như thế là tôi giúp Đức Vua một việc không đời nào quên đi được.

— Thế thì anh lo sắp đặt hành lý đi, tôi gọi ngay ông Sang-vi-ơ, nói ông viết thư dùng làm giấy thông hành cho anh.

(Còn nữa)